

Maaseutututkimuksen täydentyvä lehtiarkisto on tulevaisuushanke

<https://doi.org/10.51807/maaseutututkimus.146103>

Maaseudun uusi aika -lehteä on tähän mennessä julkaistu vuodesta 1993 lähtien 31 vuosikertaa. Ne muodostavat ainutlaatuisen kokoelman suomalaista maaseutututkimusta ja maaseutuun liittyviä tekstejä. Lehtien aihepiirit liikkuvat monimuotoisten maaseutujen erityispiirteissä, ongelmissa ja tulevaisuuden näkymissä. Tekstejä ovat kirjoittaneet tutkijoiden lisäksi hallinnon virkamiehet, asiantuntijat sekä maaseudun kehittäjät ja muut maaseutukysymyksistä kiinnostuneet henkilöt.

Lehti julkaistiin pelkästään paperipainatteena aina vuoteen 2008 asti. Sen jälkeen lehden numerot on pääosin julkaistu myös verkossa. Maaseudun uusi aika -yhdistys päätti vuonna 2022 aloittaa kaikkien *Maaseudun uusi aika* -lehden vanhojen numeroiden saattamisen laajasti ja avoimesti saataville. Rahoitusta arkistointihankkeeseen yhdistys haki ja sai Keskitien säätiöltä. Projektia on toteutettu yhteistyössä Journal.fi-alustaa hallinnoivan Tieteellisten seurain valtuuskunnan (TSV) kanssa. Aluksi tehtiin arkistointisuunnitelma ja työ aloitettiin jakamalla lehtiaineisto eri tavoin käsiteltäviin aineistoryhmiin.

Digitoidut numerot vuosilta 2009–2019

Vuosien 2009–2019 lehdet olivat digitaalisessa muodossa ja pääosin myös julkaistu mualehti.fi-sivustolla (lehden vanha verkkosivu). Muutamasta numerosta oli pdf-tiedosto koko lehdestä, mutta useimmista oli julkaistu erikseen jokainen kirjoitus. Tältä aikakaudelta digitaaliset tiedostoversiot löytyivät siis toimituksen omista arkistoista.

Lehtiaineisto on viety Journal.fi-alustalle yhtenäisessä muodossa. Siirtoprosessissa kustakin artikkelista on kirjattu metatiedot TSV:n ohjeistuksen mukaisesti. Tässä vaiheessa yhteistyö TSV:n kanssa on ollut tiivistä, ja lopullinen tarkistus järjestelmään sopivuudesta on tehty siellä. Tämä vaihe on jo valmistunut: kaikki vuosien 2009–2019 aineistoryhmän lehdet löytyvät nykyisin samalta verkkoalustalta, jossa *Maaseutututkimuksen* uusimmatkin numerot julkaistaan.

Ennen vuotta 2009 julkaistut lehdet

Haastavamman osan arkistointihanketta muodostavat ennen vuotta 2009 julkaistut lehdet. Niitä ei ole koskaan julkaistu verkossa, vaikka osa niistä onkin ollut digitaalisessa muodossa. Tähän aineistoryhmään kuuluvat myös englanninkieliset erikoisnumerot 3/1996, 2/1999, 4/2004 sekä 2/2009 (Special issues). Kaikkien ennen vuotta 2009 julkaistujen artikkeleiden julkaisemiseen pitää hankkia uudelleenjulkaisulupa kirjoittajilta.

Vanhimmat, vuosien 1993–1999 lehdet ovat olemassa vain painettuina kappaleina. Niiden sähköisessä arkistoinnissa on eniten työvaiheita, koska lehdet pitää ensin digitoida. Sen jälkeen pitää valita julkaistavat tekstit ja lopuksi pyytää kirjoittajilta sekä muilta oikeudenhaltijoilta lupa uudelleenjulkaisuun. Tämän aineistoryhmän käsittely on kesken.

Kattava arkisto palvelee tulevien polvien uteliaita mieliä

Arkistointiprojekti ei siis ole vielä valmis. Tavoitteena on viedä aineisto Journal.fi-alustalle yhtenäisessä ja käyttäjäystävällisessä muodossa. Ennen vuotta 2009 julkaistujen artikkeleiden lopullinen määrä riippuu kuitenkin täysin siitä, miten nopeasti ja kattavasti kirjoittajat (tai perikunnat) tavoitetaan tekijänoikeuksien mukaisen julkaisuluvan saamista varten.

Kunnianhimoisena tavoitteena on viedä merkittävä, yli kolmenkymmenen vuosikerran mittainen kaari suomalaista maaseutututkimusta kaikille avoimeen arkistoon. Se antaa kaikille asiasta kiinnostuneille, niin tutkijoille kuin kehittäjille, mahdollisuuden tarkastella tulevaisuudessa tuota aineistoa – näkökulmista, joita emme vielä osaa edes kuvitella.



Sisällön lisäksi myös lehden ulkoasu on vuosikymmenten kuluessa muuttunut.
Kuva: Torsti Hyryläinen.